

Samlingens ældste medlem, den såkaldte Paulli-salmebog fra 1674, hvor indbindingen er syet med sølvtråd. Et meget smukt indbindingsarbejde.

Peter og Bettina Noer deler interessen for de gamle salmebøger, han fra et teologisk, hymnologisk og bibliofilt udgangspunkt, hun i første omgang som musiker og sanger, men efterhånden også med salmebogssølvet som speciale.

Salmebøger som en fælles passion

HISTORIE: Bettina og Peter Noer ønsker, at deres samling af gamle salmebøger skal være den mest se-venlige

af Villy Dall og Bo Lehm (foto)
villy.dall@nordjyske.dk

FRØSLEV: Sognepræst Peter Albek Noer og hans kone, sygeplejerske Bettina Mosekjær Noer, har boet i præstegården i Frøslev på Mors siden 1996, og her og herfra dyrker de sammen deres passion for gamle salmebøger. Den ældste, de har i deres samling, er fra 1674.

- Vi ønsker, at vores samling skal være den mest se-værdige i Danmark, siger Peter Albek Noer, og deri ligger, at når han og Bettina tager ud for at fortælle om salmebøger, kan tilhørerne også få lov til at røre salmebøgerne. De er ikke

relikvier på et museum, selv om nogle af dem altså har over 300 år på bagen. Men et slags museum er det jo - til gengæld skal det være levende, synes de.

Parret har i øvrigt fire voksne børn. Han er fra Henne Strand ved Varde, og hun er fra Aulum syd for Holstebro, og embedet i Frøslev, Møllerup og Outtrup sogne er hans første som præst. Siden er Dragstrup også kommet med. Hun har arbejdet på sygehusene i Nykøbing og Thisted, men arbejder nu hos en praktiserende læge i Nykøbing.

Peter Albek Noer er i øvrigt tilknyttet Beredskabsstyrelsen, dels som beredskabspræst, dels den særlige

afdeling for atomberedskab, ligesom han er tilknyttet Folkekirkens Katastrofeberedskab og i øvrigt under uddannelse til psykotraumalog efter RITS-modellen (Rekonstruktion og Integration af Traumatisk Stress, red.).

Mens Peter Albek Noer læste på Aarhus Universitet fulgte han et undervisningsforløb, "Sangen i kirkens tjeneste", ved lektor Jørgen Kjærgaard, Lyngby i Thy, som var medlem af den seneste salmebogskommission forud for den seneste autorisation i 2003. Senere skrev han selv specialitet "Brorson-sangens virkningshistorie" med Kjærgaard som vejleder:

- Jørgen Kjærgaard medbragte mange spændende salmebøger til undervisningen, og i forbindelse med mit speciale købte jeg en del sang- og salmebøger samt tillæg, og da jeg blev ordineret, forærede Jørgen Kjærgaard mig en Pontopidan-salmebog fra 1740'erne, fortæller Peter Albek Noer.

På den måde var en spirende interesse for alvor vakt, og da han i 2010 holdt foredrag i Hjem om salmedigteren Brorson, henvendte en tidligere landmand, Chresten Jacobsen, sig til ham med sin salmebogssamling. Peter Albek Noer købte en del af samlingen, og siden har de to arbejdet sammen om at

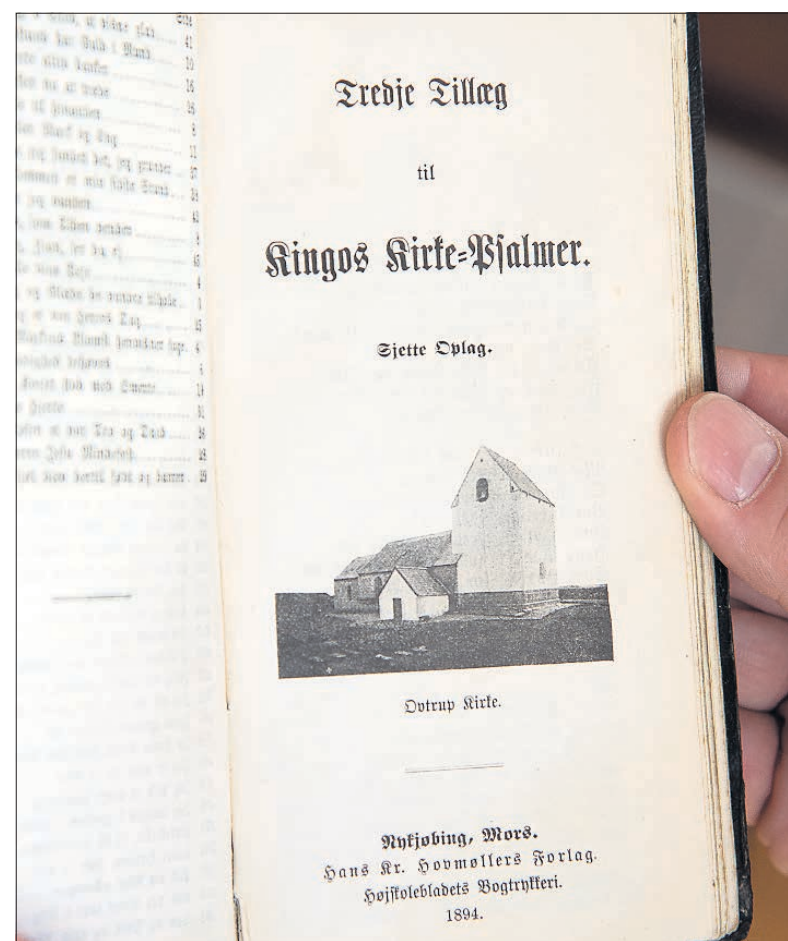
videreudvikle denne, bl.a. var de en tur i Sønderjylland for at købe salmebøger med sølvspænder og -beslag. I dag er det meste af hele samlingen flyttet til Frøslev Præstegård.

Bettina Mosekjær Noer lærte som barn at spille klaver og sang i kor, og senere har hun været korleder i flere omgange, også lokalt, og efterhånden begyndte hun også at interessere sig for sølvet på salmebøgerne:

- Det er ikke så let at finde litteratur om salmebogssølv, så jeg har haft fat i flere biblioteker, ligesom vi har rejst rundt for at blive klogere på det, bl.a. til Sønderjylland,

En salmebog som kæreste- eller forlovelsesgave var ikke ualmindeligt.

En samling af tillæg til Kingos salmebog er bundet ind sammen. Tredje tillæg har Outtrup Kirke på titelbladet, og et andet tillæg har faktisk Dragstrup Kirke.

» Salmebogen er en åndelig håndbog, fyldt med tekster fra Bibelen, med poesi, bønner, ritualer om nøgleord om kristentro.

PETER ALBEK NOER, præst

Nok står salmebøgerne i skabe med glas for, men skal det være et museum, skal det i hvert fald være et levende museum, mener parret.

Sølvspænder og -beslag er især en sønderjysk tradition, og her er et eksemplar med en hel del sølv anvendt. Er det pralesølv?

Norge og Tyskland, fortæller hun:

- Ofte købte man, når man altså havde råd, salmebogen uindbundet og gik så til sin egen bogbinder for at få den indbundet, man ønskede sig, gerne præget, og man gik til en sølv- og/eller guldsmed for at få spænde og udsmykning på salmebogen. En del af det kaldes også pralsølv, for med sin salmebog kunne man så vise, hvor velstående man var, fortæller Bettina Mosekjær Noer.

Og dermed bliver deres foredrag ikke kun salme- og teologihistorisk, en gennemgang af salmebøgernes historie fra 1500-tallet (efter at bogtrykkerkunsten var kom-

met i gang, red.), men også kulturhistorisk og en vandring gennem den socioøkonomiske udvikling.

- Vi vil gerne styrke glæden ved salmebogen og dens indhold. Salmebogen er en åndelig håndbog, fyldt med tekster fra Bibelen, med poesi, bønner, ritualer om nøgleord om kristentro, siger Peter Albek Noer.

For tiden kalder de deres foredrag "Salmebogen - en smuk og ikonisk skat", og naturligvis spiller Bettina Mosekjær Noer undervejs op til fællessang.

W salmebog.com